

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DO DEPARTAMENTO DE: ECONOMÍA

MATERIAS: EDUCACIÓN FINANCIEIRA

INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA E EMPRESARIAL

ECONOMÍA 4ºESO E 1ºBAC

ECONOMÍA DA EMPRESA

FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN

CURSOS: 2 º ESO, 4º ESO, 1º BAC, 2º BAC

ANO ACADÉMICO: 2018-2018

IES XOGRAR AFONSO GÓMEZ DE SARRIA

ÍNDICE

1. ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN	4
1. ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN	¡Error! Marcador no definido.
2. CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN	5
3. CONTEXTO	6
3.1 Características do centro	6
3.2 Características do alumnado	7
3.3 Obxectivos adaptados ao contexto do centro e do alumnado	7
Obxectivos Educación Secundaria Obrigatoria	7
Obxectivos Bacharelato	8
4. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS	9
4.1 EDUCACIÓN FINANCEIRA 2º ESO	9
4.2 Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial 4º ESO	10
4.3 ECONOMÍA 4º ESO	11
4.4 ECONOMÍA 1º BACH	13
5. ASPECTOS CURRICULARES DE CADA UNIDADE	19
5.1 Educación financeira 2º ESO	19
5.2 Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial 4º ESO	23
5.3 ECONOMÍA 4º ESO	26
5.5 ECONOMÍA DA EMPRESA 2º BAC	33
6. METODOLOXÍA	39
7. AVALIACIÓN	45
7.1 Avaliación inicial	45
7.1.1 Procedementos de avaliación inicial	45
7.2 Procedemento avaliación continua. Criterios de cualificación.	46
7.3 Procedemento de avaliación final	48

7.4 Procedemento de avaliación extraordinaria	50
7.5 Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes.....	51
8. OUTRAS AVALIACIÓNS	55
8.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente.....	55
8.2 Avaliación da programación didáctica.....	56
8.2.1 Mecanismo de revisión.....	56
8.2.2 Mecanismo de avaliación e modificación da programación didáctica.....	56
9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE	57
9.1 Medidas ordinarias.....	57
10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	58
11. DATOS DO DEPARTAMENTO	59
12. RELACIÓN COA RESOLUCIÓN	59

(Esta táboa é automática. Pulsando co botón dereito do rato sobre ela permite a actualización de campos. Para o seu correcto funcionamento, débese manter o formato dos títulos e subtítulos do documento)

1. ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN

Esta programación baséase no seguinte marco normativo:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE)
- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.
- RESOLUCIÓN do 11 de maio de 2018, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación, no curso académico 2018/19, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- ORDE do 13 de xullo de 2016 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- ORDE do 3 de agosto de 2017 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes na etapa de educación secundaria obrigatoria, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Orde do 7 de agosto de 2018 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.

2. CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN

Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeis. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fiixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015))
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das competencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións orientadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas ingegan actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3. CONTEXTO

3.1 Características do centro

Situación

O Centro atópase situado no núcleo urbano da capital do concello de Sarria. E cabeceira da comarca do mesmo nome e formada polos concellos de Sarria, Láncara, Incio, Páramo Paradela, Samos e Triacastela, situándose 31 kms ao sur de Lugo.

Centros adscritos

- CEIP Frei Luís de Granada (Sarria)
- CEIP Eduardo Cela Vila (Triacastela)
- CEIP Ricardo Gasset (O Incio)
- CEIP de Samos

Ensinanzas que oferta o centro

No centro impártense as seguintes ensinanzas: ESO, Bacharelato de Ciencias da Natureza, Bacharelato de Humanidades e Ciencias Sociais e Ciclo Medio de Atención a Persoas en Situación de Dependencia.

Características singulares

O centro sitúase nun concello que ten unha poboación, segundo o censo de 2013, de 13.488 habitantes, 6.604 homes, o que representa un 48,96% e 6.884 mulleres, o 51,04%. A poboación inmigrante representa un 4,20%. A poboación en idade escolar representa un 10,81% do total, co cal o relevo xeracional antóllase complicado.

A densidade xeográfica do concello de Sarria é de 74 habitantes/km², unha das máis elevadas da provincia, isto é debido a que a capital do concello é un importante centro comercial, administrativo e de servizos cunha influencia que abarca unha ampla comarca. Os habitantes que se concentran na vila son un 63,54%, fronte a un 36,45%, que se distribúen nos distintos núcleos rurais. A isto debe engadirse que a este centro veñen alumnos e alumnas de Láncara, O Incio, Samos e Triacastela, zonas eminentemente rurais. Por todo o anterior, hai que sinalar que ao redor dun 60% do alumnado vive na vila de Sarria e o resto nas zonas rurais.

No Bacharelato, ao alumnado do propio centro, súmase o dos centros concertados de Sarria que decide seguir estudos no IES Xograr Afonso Gómez.

3.2 Características do alumnado

Lingua materna dominante

A lingua vehicular e materna do centro é a Lingua Galega. De todo o alumnado que compón o IES Xograr Afonso Gómez, hai un número mínimo de alumnos e alumnas que non teñen ningún coñecemento da lingua.

Alumnado con NEAE no curso actual

ESO	Por discapacidade intelectual	2
	con dificultades físico-motoras	0
	Por dificultades sensoriais	0
	Por trastornos graves de conduta	0
	Por dificultades específicas de aprendizaxe	32
	Por altas capacidades	0
	Por TDAH	4
	Por incorporación tardía ao sistema educativo	1
	Por situacións persoais ou de historia escolar	12
	De entre estos alumnos, 9 teñen ACI, 14 cursan un PMAR	
BAC	Por TDAH	1
CMAPSD	Por dificultades físico-motoras	1

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

3.3 Obxectivos adaptados ao contexto do centro e do alumnado

Obxectivos Educación Secundaria Obrigatoria

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8	Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
9	Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
10	Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
11	Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
12	Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
13	Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
14	Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Obxectivos Bacharelato

1	Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
3	Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego
11	Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. SECUENCIACIÓN E TEMPORALIZACIÓN DOS CONTIDOS

4.1 EDUCACIÓN FINANCEIRA 2º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	1	Bloque 1. Educación e finanzas persoais			X
		B1.1. Educación financeira.	Sept	2	
		B1.2. Obxectivos financeiros persoais. Seguridade financeira.	Outub	2	
	B1.3. Sistema financeiro, indicadores económicos e tipos de xuro.	Outub	2		
	2	B1.4. Renda persoal: consumo e aforro.	Nov	2	
		B1.5. Consumo: modalidades de consumo	Nov	1	
		B1.6. Aforro e investimento.	Nov	1	
	3	B1.7. Rendibilidade e risco no investimento.	Dec	1	
		B1.8. Operacións de investimento: elementos, dimensión temporal e tipos de xuro.	Dec	1	
		B1.9. Depósitos e imposicións a prazo	Dec	2	
B1.10. Contas á vista remuneradas.		Dec	2		

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	4	Bloque 2. Planificación financeira persoal e familiar			X
		B2.1. Planificación financeira ao longo da vida	Xan	2	
		B2.2. Orzamento persoal e familiar.			
		B2.3. Operacións de financiamento: elementos, dimensión temporal e tipos de xuro.			
	B2.4. Capacidade de endebedamento persoa	Feb	2		
	5	B2.5. Préstamos e contas de crédito.			
		B2.6. Préstamos persoais e hipotecarios.			
		B2.7. Finalidade, importe, prazo e tipo de xuro nos préstamos.	Marzo	2	
	6	B2.8. Sistemas de previsión social públicos e privados.	Marzo Abril	2 2	
		B2.9. Relacións nos mercados financeiros: actitudes, información e negociación			
		B2.10. Tarifas dos produtos e servizos financeiros.			
		B2.11. Procesos de reclamación perante os bancos e as entidades supervisoras.			
		B2.12. Banca a distancia.			
		B2.13. Protección de datos de carácter persoal.			
B2.14. Seguridade e tecnoloxías da información e da comunicación.					

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
3ª Avaliac.		Bloque 3. Xestión da liquidez			

	7	B3.1. Diñeiro: características, funcións e clases.	Maio	2	
		B3.2. Contratos de conta bancaria á vista			
		B3.3. Razóns para utilizar os servizos bancarios.			
	8	B3.4. Contas bancarias á vista. B3.5. Clasificación das contas bancarias á vista.	Maio	2	
		B3.6. Funcionamento das contas bancarias á vista			
	9	B3.7. Interpretación dos documentos vinculados ás contas bancarias á vista.	Xuño	2	
		B3.8. Tarxetas bancarias: natureza, características e clasificación. Caixeiros automáticos.			
		B3.9. Recomendacións de seguridade no uso das tarxeta			

4.2 Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial 4º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	1	Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación			
		B1.1. Autonomía e autocoñecemento. A iniciativa emprendedora e o/a empresario/a na sociedade	Sept	6	
		B1.2. Intereses, aptitudes e motivacións persoais para a carreira profesional.	Outub	3	
	2	B1.3. Itinerarios formativos e carreiras profesionais. Proceso de procura de emprego en empresas do sector. Autoemprego. Proceso de toma de decisións sobre o itinerario persoal	Outub	3	
		B1.4. Dereito do traballo	Outub	5	
		B1.5. Dereitos e deberes derivados da relación laboral.	Nov	4	
	3	B1.6. Contrato de traballo e negociación colectiva.	Nov	6	
		B1.7. Seguridade Social. Sistema de protección. Emprego e desemprego.	Nov	6	
		B1.8. Protección do/da traballador/a e beneficios sociais.	Dec	5	
		B1.9. Riscos laborais. Normas. Planificación da protección na empresa.	Dec	5	X

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	4	B2.1. Idea de proxecto de empresa. Avaliación da idea. O contorno e o papel social da empresa	Xan	4	
		B2.2. Elementos e estrutura da empresa	Xan	5	
		B2.3. Plan de empresa	Feb	6	
		B2.4. Planificación na empresa.	Feb	4	
	5	B2.5. Información na empresa. Información contable. Información de recursos humanos. Documentos comerciais de cobramento e pagamento. Arquivo.	Marzo	6	

	6	B2.6. Actividades na empresa. Función de produción. Función comercial e de márketing	Marzo	4	X
		B2.7. Axudas e apoio á creación de empresas	Marzo	2	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	7	B3.1. Tipos de empresa segundo a súa forma xurídica.	Abril	5	
		B3.2. Elección da forma xurídica	Abril	2	
		B3.3. Trámites de posta en marcha dunha empresa.	Abril	5	
	8	B3.4. Fontes de financiamento das empresas: externas (bancos, axudas e subvencións, e crowdfunding) e internas (accionistas, investidores/as e aplicación de beneficios).	Maio	7	
		B3.5. Produtos financeiros e bancarios para pequenas e medianas empresas (PME): comparación.	Maio	5	
	9	B3.6. Planificación financeira das empresas. Estudo de viabilidade económico-financeira. Proxección da actividade. Instrumentos de análise. VAN, TIR e Limiar de Rentabilidade Ratios. Razóns básicas.	Xuño	7	
		B3.7. Impostos que afectan as empresas. Calendario fiscal.	Xuño	2	
					X

4.3 ECONOMÍA 4º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	1	Bloque 1. Ideas económicas básicas			
		B1.1. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade.	Setem	2	
		B1.2. Principios na toma de decisións económicas.	Outub.	3	
		B1.3. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade			
		B1.4. O método na economía: modelos económicos.		3	
		B1.5. Fronteira de posibilidades de produción		1	
B1.6. As relacións económicas básicas e a súa representación.					
2ª Avaliac.	2	Bloque 2. Economía e empresa			
		B2.1. A empresa e o/a empresario/a.	Outub	9	
		B2.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa.	Novem	6	
		B2.3. Clases de empresas			
		B2.4. Formas xurídicas da empresa			
B2.5. Proceso produtivo e factores produtivos	Novem	6			

3	B2.6. Sectores da actividade económica			
	B2.7. Fontes de financiamento das empresas. Novas formas de financiamento.			
	B2.8. Ingresos e custos da empresa: clasificación.			
	B2.9. Resultados da empresa			
	B2.10. Obrigas fiscais das empresas.			
Tema U.D.	Bloque 3. Economía persoal			
4	B3.1. Orzamento persoal. Control de ingresos e gastos.	Decem	4	
	B3.2. Xestión do orzamento. Obxectivos e prioridades.	Decem	5	X
5	B3.3. Planificación económico-financieira: necesidades económicas nas etapas da vida	Xan	6	
	B3.4. Aforro e endebedamento. Os plans de pensións			
	B3.5. Risco e diversificación			
6	B3.6. O diñeiro.	Xan	6	
	B3.7. Contratos financeiros: contas e tarxetas de débito e crédito.	Febr	6	
	B3.8. Relacións no mercado financeiro: información e negociación.			
7	B3.9. Implicacións dos contratos financeiros. Dereitos e responsabilidades dos/das consumidores/as no mercado financeiro.	Febr	6	
	B3.10. O seguro como medio para a cobertura de riscos. Tipoloxía de seguros			

			Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Contido	Mes	Sesiões	
3ª Avaliación	8	Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado			
		B4.1. Orzamentos públicos: ingresos e gastos do Estado.			
		B4.2. A débeda pública e o déficit público			xxxxxxX
		B4.3. Desigualdades económicas e distribución da renda.			xX
	9	Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego	Abril	6	
		B5.1. Tipos de xuro. B5.2. Inflación.			
		B5.3. Consecuencias dos cambios nos tipos de xuro e inflación			
	10	B5.4. Desemprego: clasificación e consecuencias	Abril	6	
		B5.5. Causas do desemprego e políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia.		3	
	11	B5.6. Perspectivas da ocupación	Maio	7	
		Bloque 6. Economía internacional	Maio	10	
		B6.1. Globalización económica	Maio		
	12	B6.2. Comercio internacional.	Xuño		
		B6.3. Integración económica e monetaria europea.	Xuño	3	X
		B6.4. Economía e ambiente: sustentabilidade			

4. 4 ECONOMÍA 1º BACH

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)	Mes	Sesiões	
1ª Avaliac.	1	BLOQUE 1. Economía y escasez. La organización de la actividad económica			
		B1.1. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	Setem	7	
		B1.2. Mecanismos de asignación de recursos.			
		B1.3. Análise e comparación dos sistemas económicos.	Ocuub.	5	
	B1.4. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade.				
	2	B1.5. Principios na toma de decisións económicas.	Outub	5	
		B1.6. Modelos económicos. Economía positiva e normativa.			
		B1.7. Información económica: interpretación de datos e gráficos			
		Tema/ U.D.	Bloque 2. La actividad productiva		
3	B2.1. Proceso produtivo e factores de produción.	Outub	8		
	B2.2. División técnica do traballo, produtividade e interdependencia.				
	B2.3. Globalización: cambios no sistema productivo ou na organización da produción.	Novem	5		

	B2.4. Empresa: obxectivos e funcións.	Novem	7	X
	B2.5. Eficacia, eficiencia e efectividade.			
	B2.6. Eficiencia na produción: eficiencia técnica e económica.			
	B2.7. Custos de produción. Cálculo e análise dos custos de produción e dos beneficios.			
	B2.8. Función de produción.			
Tema U.D.	Bloque 3. El mercado y el sistema de precios			
4	B3.1. Curva de demanda. Movimentos ao longo da curva de demanda e desprazamentos na curva de demanda. Elasticidade da demanda.	Novem	5	
	B3.2. Curva de oferta. Movimentos ao longo da curva de oferta e desprazamentos na curva de oferta. Elasticidade da oferta.	Decem	5	
5	B3.3. Equilibrio do mercado	Decem	3	
	B3.4. Estructuras de mercado e modelos de competencia.		3	X

Avaliación			Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	Contido	Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	5	B3.5. Competencia perfecta. Competencia imperfecta. Monopolio. Oligopolio. Competencia monopolística.	Xan	4	
		Bloque 4. A macroeconomía			
	6	B4.1. Macromagnitudes: produción. Renda. Gasto	Xan	9	
		B4.2. Equilibrio macroeconómico: demanda e oferta agregadas.			
		B4.3. Inflación e tipos de xuro.			
		B4.4. Os vínculos dos problemas macroeconómicos e a súa interrelación			
	7	B4.5. Indicadores do desenvolvemento da sociedade: as macromagnitudes e as súas limitacións.	Feb	6	
		B4.6. Mercado de traballo. Desemprego: tipos e causa			
	8	B4.7. Políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia.	Feb	6	
		Bloque 5. Aspectos financeiros da Economía			
	9	B5.1. O diñeiro na economía: tipoloxía e funcionamento.	Feb	4	X
		B5.2. Proceso de creación do diñeiro.			
		B5.3. Teorías explicativas da inflación			
	10	B5.4. Sistema financeiro. Novas formas de financiación.	Feb	6	
		B.5.5 Política Monetaria: instrumentos			
		B5.6. Banco Central Europeo.			
		B5.7. Mecanismos da oferta e demanda monetaria: efectos sobre os tipos de interés.			
	10	Bloque 6. El contexto internacional de la economía	Mar	10	
B6.1. Comercio internacional: causas e teorías.					
B6.2. La Balanza de Pagos. Con especial referencia á española					
B6.3. Cooperación e integración económica.					
	B6.4. Unión Europea (UE).			X	

Avaliación	Temporalización		Probas avaliación		
	Tema / U.D.	Contido	Mes	Sesións	
3ª Avaliac.		Bloque 6			
	11	B6.5 Globalización económic e financeira: causas e consecuencias	Abril	7	
		B6.6. Organismos económicos internacionais:mecanismos de regulación.			
		Bloque 7. Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía			
	12	B7.1. Ciclos económicos: crises na economía.	Abril	7	
		B7.2. Políticas macroeconómicas de crecemento, estabilidade e desenvolvemento.			
	13	B7.3. Ambiente: recurso sensible e escaso.	Maio	7	X
		B7.4. Pobreza e subdesenvolvemento: causas e posibles vías de solución.			
	14	B7.5. Política fiscal e orzamentos públicos.Política fiscal expansiva e restritiva. Presión Fiscal.	Maio	8	
		B7.6. O Estado na economía: funcións.			
15	B7.7. Os fallos do mercado e a intervención do sector	Xuño	9		

	público.			
	B7.8. Redistribución de renda e riqueza: igualdade de oportunidades.			X

4. 5 ECONOMÍA DA EMPRESA 2º BAC

Nº	UNIDADES DIDÁCTICAS	Libro	TEMPORALIZACIÓN SESIÓN/ MES		Probas	Avaliación
1	A empresa e o seu contorno	Tema 1	10	Setembro		1ª
2	Lexislación mercantil e fiscal	Tema 2	10	Outubro		
3	Formas xurídicas de empresas	Tema 3	8	Outubro	X	
4	A organización interna da empresa	Tema 4	10	Novembro		
5	Área de Recursos humanos	Tema 5	7	Decembro	X	
6	Área de Aproveitamento	Tema 6	8	Xaneiro		2ª
7	Área de Producción	Tema 7	10	Febreiro	X	
8	Área Comercial. Marketing	Tema 8	8	Febreiro		
9	Área de financiación e investimento	Tema 9	9	Marzo	X	
10	Os estados financeiros da empresa	Tema 10	10	Marzo		3ª
11	O análises dos estados financeiros I	Tema 11	10	Abril		
12	Os estados financeiros da empresa II	Tema 12	8	Abril	X	
13	O Proxecto empresarial	Tema 13	6	Abril		
14	A nova economía. Empresa e novas tecnoloxías	Tema 14	6	Maio	X	

Nª	UNIDADES DIDÁCTICAS	CONTIDOS
1	Según Guía Lomce	
	A empresa e o seu entorno B.11/B1.2/B1.3	1.1 A empresa como unidade económica: concepto; obxectivos; elementos e funcións.
		1.2. Influencia do entorno na empresa.
		1.3. Localización e dimensión da empresa.
		1.4 Responsabilidade social e ambiental da empresa.
	B1.5/B1.6/B1.7	1.5 Funcionamento e creación de valor.
		1.6 Evolución histórica do empresario. Diferentes concepcións.
		1.7. A empresa e as T.I.C.
2		
	Lexislación mercantil e fiscal.	2.1. Lexislación Mercantil: concepto e fontes.
		2.2 Obligacións e dereitos da empresa.
		2.3. Normas contables.
		2.4. Competencia e publicidade.
		2.5. O rexistro mercantil.
3		

	O Empresario. Clases de empresas B2.1/B2.2/B2.3/B2.4/B2.5/B2.6 B1.4	3.1 Localización e dimensión empresarial. Estratexias de crecemento interno e externo. Pequenas e medianas empresas: estratexias de mercado. Internacionalización, competencia global e tecnoloxía. Empresa multinacional: aspectos positivos e negativos do seu funcionamento. 3.2. Empresa individual: empresario individual e Sociedade civil privada. Clases de empresas 3.3 Sociedades civil pública; mercantís e de interés social. 3.4. Sociedades mercantís: colectiva; comanditaria; de Responsabilidade Limitada; Anónima e Laboral. 3.5. Sociedades de interés social: cooperativas.
4		
	A organización interna da empresa. B3.1/B3.2/B3.3/B3,4	4.1 Proceso de dirección. Concepto e funcións 4.2. Función de Planificación 4.3 Función de Organización 4.4 Función de Xestión 4.5 Función de Control 4.6. Auditoría
5	Area de Recursos Humanos B3.5/B3.6	5.1 O Departamento de Recursos Humanos 5.2. Funcións do departamento de Recursos Humanos 5.3. Nóminas e Seguros sociais 5.4. Contratos laborais 5.5. Suspensión e extinción dun contrato de traballo. Tipoloxía dos despidos 5.6. As tecnoloxías da Información e a Comunicación aplicadas a xestión dos recursos humanos. 5.7. Seguridade e hixiene no traballo.
6		
	Area de Aproveionamento B4.6	6.1 A función de aprovisionamento 6.2. A xestión de Inventarios 6.3. Métodos de xestión de inventarios: Modelo Wilson, Modelo ABC, Modelo Just-in time 6.4. Valoración de existencias. Custo de adquisición e custo de produción 6.5 Métodos de valoración de existencias: FIFO, PMP e LIFO
7		
	Area de Producción B4.1/B4.2/B4.3/B4.4/B4.5	7.1. Concepto de Producción 7.2 A función de Producción 7.3. A estrutura de custos da empresa 7.4. Limiar de rentabilidade ou Punto Morto 7.5. Limiar de Producción 7.6. A Xestión de Producción 7.7. A Loxística Integral 7.8. A calidade na empresa 7.9. A empresa e a protección do medio ambiente
8		
	Area Comercial. Marketing B5.1/B5.2/B5.3/B5.4/B5.5/B5.6/ B5.7	8.1. O Departamento Comercial 8.2. O mercado. Tipos de mercado. 8.3. O Estudio de mercado 8.4. A segmentación de mercados 8.5. O Marketing 8.6. Os elementos do marketing 8.7. Posicionamento de produto 8.8. O Plan de marketing 8.9. Aplicación ao marketing das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC)
9		
	Area de Financiación e	9.1. Fontes de financiación da empresa

	Investimento	9.2. Custo dunha fonte de financiación
	B7.1/B7.2/B7.3/B7.4/B7.5/B7.6	9.3. Selección da fonte de financiación
		9.4. O Investimento
		9.5. Características dun investimento
		9.6. Métodos de selección e valoración de investimentos: VAN e TIR
		9.7. Os investimentos e o risco
		9.8. Os ciclos da empresa
		9.9. Período medio de maduración
		10
Os estados financeiros da empresa	B6.1/B6.2/B6.3/B6.4/B6.5	10.1. O tratamento contable da información
		10.2. O Plan Xeral de Contabilidade
		10.3. O Balance de situación
		10.4. A Conta de Perdas e Ganancias
		10.5. A Memoria e outros estados financeiros
11		
O Análisis dos estados financeiros da empresa I	B6.6	11.1. Introdución ao análise de estados contables.
		11.2. Análisis patrimonial: estrutura e equilibrio patrimonial. Fondo de Manobra
		11.3. Análisis financeiro: ratios financeiros
		11.4. A tesourería da empresa e o cash-flow
12		
O análisis dos estados financeiros da empresa II	B6.6	12.1. O estudo da conta de Resultados da empresa
		12.2. Análisis da rentabilidade da empresa. Rentabilidade económica e Rentabilidade Financeira
		12.3. O efecto Apancamento e endebedamento
B6.7	2.6. Lexislación fiscal: concepto e fontes.	
	2.7. Tributos. Clases.	
	2.8. Impostos. Clases: I.R.P.F; Imp. de Sociedades; I.A.E. e I.V.A.	
13		
O Proxecto empresarial		13.1. A creación dunha empresa: o proxecto de iniciativa empresarial
		13.2. A viabilidade do proxecto empresarial
		13.3. A memoria do proxecto empresarial
		13.4. A constitución formal da empresa. Trámites documentais.

5. ASPECTOS CURRICULARES DE CADA UNIDADE

5.1 Educación financeira 2º ESO

		Educación Financeira											
1ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro						Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación				Temas transversais	
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transv.	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cla	R ú Br i ca		Obs.
1	B1.1	B1.1	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CSIEE 	EFNB1.1.1. Recoñece as fontes de renda persoal e describe os tipos de recursos financeiros.	100%	X		X					EMP TIC EOE
	B1.2		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CSIEE 	EFNB1.1.2. Procura alcanzar a seguridade financeira na concreción dos seus obxectivos financeiros persoais.	100%	X		X					EMP TIC
	B1.1		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC CSIEE 	EFNB1.1.3. Identifica os tipos de investimentos ao longo da vida das persoas.	80%	X		X					EMP TIC EOE
	B1.2		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC 	EFNB1.2.1. Relaciona a situación económico-financiera persoal cos principais indicadores económicos.	80%	X			X				
2	B1.3	B1.2	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	EFNB1.2.2. Explica o papel dos intermediarios financeiros na sociedade, e caracteriza e identifica os principais mercados financeiros.	90%	X		X					EMP TIC
	B1.4		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CSIEE 	EFNB1.3.1. Identifica as etapas que conducen á toma de decisión de consumo intelixente.	70%	X		X					EMP TIC
	B1.5		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA CSIEE 	EFNB1.3.2. Interpreta o significado de rendemento e risco en diversos contextos financeiros, e recoñece os beneficios da diversificación.	90%	X		X					EMP TIC
	B1.6		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	EFNB1.3.3. Recoñece a dimensión temporal do consumo, e distíngueo do aforro e do investimento	90%	X		X					EMP TIC
	B1.7		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CD 	EFNB1.3.4. Representa graficamente as operacións de investimento e interpreta o significado de rendemento e do risco en diversos contextos financeiros, e recoñece os beneficios da	95%	X		X					EMP TIC
	B1.8		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	EFNB1.3.5. Identifica os motivos que conducen á decisión de aforrar.	90%	X		X					EMP TIC
3	B1.9	B1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	EFNB1.4.1. Recoñece as características dos tipos de depósitos e imposicións a prazo ofrecidas polas entidades bancarias.	85 %	X		X					EMP

B1.10	<ul style="list-style-type: none"> CD CSIEE 																		TIC
	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	EFNB1.4.2. Compara ofertas concretas de depósitos e imposicións a prazo mediante a consideración dos tipos efectivos de xuro aplicados.	95 %	X					X										EMP TIC
	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	EFNB1.4.3. Considera as características das contas á vista remuneradas existentes no mercado bancario, e diferéncias das imposicións e dos depósitos a prazo.	80 %	X					X										EMP TIC
	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC CSIEE 	EFNB1.4.4. Avalía a oportunidade de contratación de imposicións e depósitos a prazo e de contas á vista remuneradas en función das condicións do mercado, e considera as súas vantaxes e os seus inconvenientes.	80 %	X					X										EMP TIC
	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CSIEE 	EFNB2.1.1. Valora o impacto da planificación e a importancia do aforro na vida de cadaquén.	85 %	X					X										EMP TIC
	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	EFNB2.1.2. Identifica e clasifica ingresos e gastos para elaborar un orzamento persoal e familiar.	90 %	X					X										EMP TIC
	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC CSIEE 	EFNB2.1.3. Avalía os gastos axustándoos aos ingresos e identifica medidas de control.	90 %	X					X										EMP TIC

Educación Financeira

2ª Aval	Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación	Temas transversais
----------------	--	--	---------------------------

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.		
4 5	B2.1	B2.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD 	EFNB2.1.1. Valora o impacto da planificación e a importancia do aforro na vida de cadaquén	100%	X		X						EMP TIC
	B2.2.		<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	EFNB2.2.2. Clasifica os préstamos segundo a garantía esixida pola entidade prestamista, definindo cada un dos tipos e analizando as súas características e os elementos integrantes.	100%	X		X					EMP TIC	
	B2.3 B2.4 B2.5 B2.6	B2.2	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA CSIEE 	EFNB2.2.3. Representa graficamente as operacións de financiamento, identificando os seus elementos integrantes, e recoñece os efectos do tipo de xuro	90%	X		X					EMP TIC	
	B2.7		<ul style="list-style-type: none"> CMCCT 	EFNB2.2.4. Interpreta a diferenza entre o TXN e o TAE nas operacións de financiamento e entre os tipos de referencia	80%	X		X					EMP TIC	

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD CSIEE 	oficiais para a determinación dos tipos de xuro aplicables.																	EOE		
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CAA CSIEE 	EFNB2.2.5. Valora a idoneidade de cada tipo de préstamo en función da finalidade, o importe e o prazo.	80%	X		X													EMP TIC		
				80%	X															EMP TIC		
B2.8	B2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC CSIEE 	EFNB2.3.1. Distingue o sistema público de Seguridade Social dos sistemas privados de previsión (seguros e plans de pensións).	90%	X		X													EMP TIC		
6	B2.9. B2.10 B2.11	B2.4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD CSIEE 	EFNB2.4.1. Identifica os elementos das tarifas aplicadas á clientela polas entidades bancarias e compara as condicións ofrecidas por distintas entidades para elixir a mellor opción.	90%	X			X											EMP TIC		
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC CSIEE 	EFNB2.4.2. Determina os procesos de reclamación perante entidades bancarias e organismos reguladores, e as actitudes que cómpre adoptar como persoa usuaria de servizos bancarios	75%	X		X													EMP TIC	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC CSIEE 	EFNB2.4.3. Comprende os principais dereitos e deberes dos/das consumidores/as no mundo financeiro e recoñece as principais implicacións dos contratos financeiros.	80 %	X		X														EMP TIC
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC CSIEE 	EFNB2.4.4. Elabora un sinxelo escrito de reclamación perante unha entidade bancaria, utilizando unha estrutura formal axeitada.	90 %	X		X														EMP TIC
B2.12	B2.5		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD CSIEE 	EFNB2.5.1. Distingue os sistemas alternativos de relación coas entidades bancarias, precisando o funcionamento e as operacións permitidas.	95 %	X		X												EMP TIC		
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	EFNB2.5.2. Valora as vantaxes e os inconvenientes das novas canles de relación coas entidades financeiras.	100 %	X		X													EMP TIC	
B2.13 B2.14.	B2.6		<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CAA 	EFNB2.6.1. Recoñece os perigos do uso fraudulento e do abuso na utilización de datos de carácter persoal nas relacións coas entidades bancarias, con especial atención aos vinculados cos novos sistemas de relación cos bancos.	80 %	X		X												EMP TIC		
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	EFNB2.6.2. Considera as recomendacións de seguridade e protección de datos persoais na operativa bancaria e comprende os dereitos que lle outorga a normativa aplicable.	90 %	X		X													EMP TIC	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSC 	EFNB2.6.3. Valora a necesidade de garantir a seguridade na operativa bancaria a través dos novas canles de relación coas entidades bancarias.	100%	X		X													EMP TIC	

Educación Financeira

3º Aval

Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro

Critérios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV		
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca		Obs.	
7	B3.1. B3.2	B3.1	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	EFNB3.1.1. Distingue as necesidades de fondos a curto, medio e longo prazo, e identifica as alternativas para o pagamento de bens e servizos	100%	X		X					EMP TIC	
			<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CSIEE 	EFNB3.1.2. Describe os medios para identificar diñeiro falso e explica os pasos que se deben seguir no caso de detectalo.	80%	X		X					EMP TIC	
			<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT 	EFNB3.1.3. Valora as consecuencias do uso fraudulento do diñeiro.	70%	X		X					EMP TIC	
8	B3.3 B3.4 B3.5 B3.6 B3.7	B3.2	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC 	EFNB3.2.1. Explica o papel de intermediación das entidades bancarias, valorando a importancia das súas funcións na economía.	100%	X		X					EMP TIC	
			<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	EFNB3.2.2. Clasifica as contas bancarias á vista, describe as súas características e os elementos obxectivos e subxectivos, e explica vantaxes e inconvenientes.	100%	X		X					EMP TIC	
9			<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	EFNB3.2.3. Describe o funcionamento das contas bancarias á vista, explica os movementos e interpreta a información subministrada nos extractos e nos documentos xustificativos.	90 %	X		X					EMP TIC	
			<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	EFNB3.2.4. Compara ofertas concretas de entidades bancarias para a selección dun contrato de conta á vista.	90%	X		X					EMP TIC	
	B3.8. B3.9.	B3.3	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CMCCT CD CAA 	EFNB3.3.1. Examina as características físicas das tarxetas, identifica os elementos integrantes e argumenta a súa utilidade principal.	80%	X		X					EMP TIC	
				EFNB3.3.2. Observa as recomendacións sobre seguridade na operativa con tarxetas bancarias	90%	X		X						EMP TIC

LEENDA COMPETENCIAS

CCL Comunicación lingüística
CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD Competencia dixital
CAA Competencia aprender a aprender
CSC Competencias sociais e cívicas
CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC Conciencia e expresións culturais

LEENDA TRANSVERSAIS

CL Comprensión lectora
EOE Expresión oral e escrita
CA Comunicación audiovisual
TIC Tecnoloxías da información e comunicación
EMP Emprendemento
EC Educación cívica

5.2 Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial 4º ESO

Iniciación á actividade Emprendedora e Empresarial

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación	Temas transversais
--	---	--------------------

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
1	B1.1	B1.1	CSIEE CAA	IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.	100%	X		X					EMP TIC EOE
	B1.2	B1.2	CD CAA CSIEE	IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.	100%	X		X					EMP TIC
2	B1.3	B1.2	CAA CSIEE	IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida	80%	X		X					EMP TIC EOE
	3	B1.4 B1.5 B1.6 B1.7 B1.8 B1.9	B1.3	CSC CSIEE	IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.	80%	X			X			
B1.3			CSC CSIEE CMCCT	IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróbaos en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.	90%	X		X					EMP TIC
B1.3			CCL CSC CSIEE	IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.	70%	X		X					EMP TIC
B1.3			CSIEE CAA CMCCT	IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.	90%	X		X					EMP TIC

Iniciación á actividade Emprendedora e Empresarial

2ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación	Temas transversais
--	---	--------------------

UD	Identif. contidos	Identif. Criterios	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo	Instrumentos							Temas transv.
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	

		Aval.			consec.	Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca.d.Cla	Rú.Brica	Obs.	CL.EOE.CA.TIC.EMP.EC.PV
4	B2.1 B2.2. B2.3 B2.4	B2.1	CSIEE CAA	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.	100%	X							EMP TIC
			CSIEE CMCCT CD	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contono específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).	100%	X							EMP TIC
			CSIEE CCL CMCCT	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.	90%	X							EMP TIC
			CCL CSIEE CMCCT	IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.	80%	X		X					EMP TIC EOE
5	B2.5.	B2.2	CD CMCCT CAA	IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.	80%	X		X				EMP TIC	
			CCL CSIEE CD CMCCT	IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.	80%	X							EMP TIC
6	B2.6	B2.3	CCL CSIEE CD CMCCT	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.	90%	X		X					EMP TIC
	B2.7		CSIEE CMCCT CD CAA	IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.	90%	X			X				EMP TIC
			CD CMCCT CSIEE	IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.	75%	X							EMP TIC

Iniciación á actividade Emprendedora e Empresarial

3º Aval

Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
7	B3.1. B3.2 B3.3	B3.1	CSIEE CMCCT	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo	100%	X							EMP TIC
			CD CMCCT CSIEE	IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.	80%	X						EMP TIC	
			CSC CMCCT	IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar	70%	X						EMP TIC	
			CAA CSIEE CMCCT	IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.	90%	X						EMP TIC	
8	B3.4. B3.5	B3.2	CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación	100%	X						EMP TIC	
			CMCCT CD CSIEE	IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	100%	X						EMP TIC	
9	B3.6. B3.7.	B3.3	CD CSIEE CAA CMCCT	IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.	80%	X						EMP TIC	
			CAA CSIEE CMCCT CD	IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa	90%	X						EMP TIC	
			CMCCT CD CSIEE	IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.	100%	X		X				EMP TIC	
			CSC CAA	IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.	80%	X						EMP TIC	

LEENDA COMPETENCIAS

- CCL** Comunicación lingüística
- CMCCT** Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
- CD** Competencia dixital
- CAA** Competencia aprender a aprender
- CSC** Competencias sociais e cívicas
- CSIEE** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
- CCEC** Conciencia e expresións culturais

LEENDA TRANSVERSAIS

- CL** Comprensión lectora
- EOE** Expresión oral e escrita
- CA** Comunicación audiovisual
- TIC** Tecnoloxías da información e comunicación
- EMP** Emprendemento
- EC** Educación cívica

5.3 ECONOMÍA 4º ESO

Economía 4º ESO

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV		
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.			
1	B1.1 B1.2 B1.3	B1.1	CCL CSC	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	100%	X		X						EMP TIC EOE	
			CAA CD	ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus inconvenientes e as súas limitacións.	100%	X		X						EMP TIC	
	B1.4 B1.5	B1.2	CCL	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.	80%	X			X					EMP TIC	
			CAA CSC CD	ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa. ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.	90% 70%	X X		X X						EMP TIC EMP TIC	
	B1.6	B1.3	CMCCT CSC	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	90%	X			X						EMP TIC
			CMCCT CSC	ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	90%	X			x						EMP TIC
2	2.1 2.2 2.3 2.4	B2.1	CMCCT CSIEE	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relacións coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.	85%	x		x						EMP TIC	
			CAA CD	ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	90%	X		X							EMP YIC
	2.5 2.6	B2.2	CSIEE CSC	ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	100%	X		X						EMP TIC	
			CMCCT CSC	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores produtivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	95%	X		X							EMP TIC

3	B2.7 B2.8 B2.9	B2.3.	CD CSC	ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	100%	X		X					EMP TIC
			CCL CD CMCCT	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	95%	X		X					EMP TIC
		B2.4	CD CMCCT	ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	100%	X		X					EMP TIC
	B2.10	B2.5	CD CMCCT	ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles.	100%	X		X					EMP TIC
			CSC	ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	90%	X		X					EMP TIC
4	B3.1. B3.2	B3.1	CAA CD CMCCT	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.	100%	X		X					EMP TIC
			CAA CD CMCCT	ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.	95%	X		X					EMP TIC
			CAA CD CMCCT	ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas	80%	X		X					EMP TIC

Economía 4º ESO

2º Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Critérios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca	Obs.		
5	B3.3	B3.2	CAA CSIEE	ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	100%	X								EMP TIC
6	B3.4 B3.5	B3.3	CAA CSC	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia do aforro e do control do gasto.	80%	X		X						EMP TIC
			CAA CSC	ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.	80%	X							EMP TIC	

7	B3.6 B3.7 B3.8 B3.9	B3.4	CCL CAA CD CMCCT	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.	90%	X		X					EMP TIC
			CCL CAA CD	ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.	90%	X			X				EMP TIC
			CAA CD	ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.	75%	X							EMP TIC
			CCL CD CMCCT	ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.	90%	X		X					EMP TIC
8	B3.10	B3.5	CAA CCL CMCCT	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.	80%	X		X					EMP TIC
	B4.1	B4.1	CMCCT CSC	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.	100%	X		X					EMP TIC
			CD CMCCT	ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.	90%	X		X					EMP TIC
			CMCCT CSC	ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.	85%	X		X					EMP TIC
			CCL CSC	ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	100%	X		X					EMP TIC
	B4.2	B4.2	CCL CMCCT	ECB4.2.1. Comprende e expresa as diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	100%	X		X					EMP TIC
	B4.3	B4.3	CCL CMCCT CSC	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.	95%	X		X					EMP TIC
			CAA CD CMCCT	ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda	90%	X		X					EMP TIC

Economía 4º ESO

3ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rú Bri ca		Obs.
9 10	B5.1. B5.2 B5.3 B5.4	B5.1	CCL CSC	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	100%	X							EMP TIC
			CCL CMCCT CSC	ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.	80%	X							EMP TIC
			CD CMCCT	ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	70%	X							EMP TIC
10	B5.5 B5.6	B5.2	CCL CMCCT CSC	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	100%	X							EMP TIC
			CD CSC	ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	100%	X							EMP TIC
			CAA CD	ECB5.2.3. Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego.									
11	B6.1 B6.2	B6.1	CAA CSC	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	80%	X							EMP TIC
			CCL CSC	ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.	90%	X							EMP TIC
			CAA CD CSC	ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional	100%	X		X					EMP TIC
			CCL CD CSC	ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea	80%	X							EMP TIC
12	B6.3 B6.4	B6.1	CAA CSC	ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable	100%	X						EMP TIC	

LEENDA COMPETENCIAS

- CCL Comunicación lingüística
- CMCCT Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía
- CD Competencia dixital
- CAA Competencia aprender a aprender
- CSC Competencias sociais e cívicas
- CSIEE Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

LEENDA TRANSVERSAIS

- CL Comprensión lectora
- EOE Expresión oral e escrita
- CA Comunicación audiovisual
- TIC Tecnoloxías da información e comunicación
- EMP Emprendemento
- EC Educación cívica

CCEC

Conciencia e expresións culturais

5.4 ECONOMÍA 1º BACH

ECONOMÍA 1º BAC

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliáveis /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV								
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.									
1	B1.1	B1.1	CAA / CMCCT	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de eleixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico.	100%	X							X								
	B12	B12	CSC / CMCCT/ CD	ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.	100%	X							X								
			CSC / CD / CAA	ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.	80 %	X						X									
	B1.3		CAA / CD / CSC	ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional.	100%	X							X								
	B1.4		CAA / CMCCT	ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.	100%	X							X								
	B1.5	B1.3	CCL /CMCCT /CD	ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados para analizar problemas económicos concretos.	80%	X							X								
	B1.6																				
	B1.7																				
	B2.1	B2.1	CAA / CCL / CSC	ECB2.1.1. Expresa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.	75%	X								X							
	2	B2.2	B2.2	CSC / CMCCT	ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.	85%	X							X							
CMCCT/ CCL				ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	90%	X							X								
B2.3		B2.3	CSIEE / CC	ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo como nun ámbito internacional.	95%	X						X									
B2.4		B2.4	CSIEE / CAA	ECB2.4.1. Distingue e interpreta los obxectivos e as funcións da empresa	100%	X							X								
			CD / CCL	ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas.	85%	X							X								
B2.5		B2.5	CD / CMCCT	ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados	100%	X							X								
B2.6																					
B2.7		B2.6	CMCCT / CD	ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta gráficos de custos.	75%	X		X						X							
	CMCCT / CD		ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.	100%	X		X						X								
B2.8	B2.7	CMCCT / CD	ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, a partir de supostos dados.	80%	X								X								
B3.1	B3.1	CMCCT / CD	ECB3.1.1. Representa gráficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados	100%	X		X						X								
														B3.2	ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.	85%	X				
B3.4	B3.2	CMCCT / CCL	ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferencias.	100%	X			X					X								
B3.5		CAA / CSC	ECB3.2.2. Aplica o análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.	100%	X			X					X								
		CSC	ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados	100%	X								X								

Economía 1º B.A.C

2ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
B4.1 B4.2 B4.3 B4.4			CMCCT/ CD/ CSC/ CCL	ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.	100%	x							x
			CAA/ CSC	ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.	100%	x							x
			GSC	ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.	75%	x							x
	B4.1												
B4.5.	B4.2.		CMCCT CD	ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.	85%	x		x					x
			CAA CD	ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos, e recoñece os métodos de estudo utilizados por economistas.	80%	x		x					x
			CD CMCCT	ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interpretaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.	65%	x		x					x
B4.6.	B4.3		CMCCT CD	ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo.	100%	x							x
			CMCCT CD	ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.	70%	x							x
			CAA CD	ECB4.3.3. Investiga e recoñece vieiros de ocupación e tendencias de emprego	85%	x							x
B4.7	B4.4		CD CSIEE	ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e desemprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.	100%	x						x	
B5.1. B5.2.	B5.1.		CSC CMCCT CD CCL	ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía	100%	x						x	
B5.3	B5.2.		CSC CD	ECB5.2.1. Recoñece as causas da inflación e valora as súas repercusións económicas e sociais.	100%	x							x
B5.4.	B5.3		CAA CSC CD	ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.	100%	x							x
B5.5	B5.4		CAA CMCCT CSC	ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.	100%	x							x
B5.6 B5.7	B5.5.		CSC CMCCT CD CMCCT	ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, eazona sobre o seu papel e o seu funcionamento. ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.	100% 95%	x x							x x

		CCL												
B6.1		CSC												
B6.2		CCL												
B6.3		CMCCT	ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.	95%	x									x
B6.4.	B6.1	CSC	ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.	100%	x									x

Economía 1º B.A.C

3ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación	Temas transversais
--	--	---------------------------

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.		
			CSC CCL	ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.	100%	x								x
B6.5. B6.6	B6.3		CAA CD CMCCT CSC	ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.	100%	x			x					x
B7.1			CSC CMCCT CD	ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.	90%	x		x						x
B7.2			CCL CMCCT	ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e de desenvolvemento.	95%	x								x
B7.3.			CSC CCL	ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.	95%	x								x
			CAA CSC CD	ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar	100%	x								x
			CSC CMCCT	ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	100%	x								x
			CSC CAA	ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.	95%	x								x
			CSC CMCCT	ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallos e residuos, o que supón valorar os custos asociados.	95%	x								x
B7.4.	B7.1		CMCCT CSC	ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.	100%	x								x
B7.5. B7.6			CCL CMCCT	ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.	100%	x			x					x
B7.7	B7.2		CSC	ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado, as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as	100%	x			x					x

B7.8.	CMCCT CD	opcións de actuación por parte do Estado.																
	CAA CMCCT CD	ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	100%	x														x

LENDA COMPETENCIAS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

LENDA TRANSVERSAIS

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

5.5 ECONOMÍA DA EMPRESA 2º BAC

Economía da Empresa

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas trans sv.	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cl a	Rú Bri ca	Ob s.		CL EOE CA TIC EMP EC PV
1	B1.1 B1.2. B1.3 B1.4	B1.1	CD CMCCT CSIE	EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.	100%	X		X						EMP TIC EOE
			CD CMCCT	EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas	100%	X		X					EMP TIC	
			CAA CD CMCCT	EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	80%	X		X					EMP TIC EOE	
			CCL CSIEE	EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	80%	X			X				EMP TIC	
			B1.2	CD	EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis	90%	X		X					EMP

Economía da Empresa

2ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Critérios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cla	R ú Br i ca		Obs.
4	B4.1 B4.2 B4.3.	B4.1.	CD CMCCT	EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	100%	X							EMP TIC
			CMCCT CSC	EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.	100%	X							EMP TIC
			CAA CMCCT CSC	EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.	90%	X							EMP TIC
5	B4.4. B4.5	B4.2	CD CMCCT	EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados	80%	X		X					EMP TIC
			CD CMCCT	EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.	80%	X							EMP TIC
6	B4.6	B4.3.	CD CMCCT	EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	90%	X		X					EMP TIC
			CMCCT CSIEE	EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.	90%	X			X				EMP TIC
			CD CMCCT	EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	75%	X							EMP TIC
			CD CMCCT	EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	100%	X		X					EMP TIC
			CMCCT CSIEE	EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	90%	X							EMP TIC
B5.1 B5.2 B5.3. B5.4 B5.5 B5.6 B5.7	B5.1.	B5.1.	CSIEE	EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.	85%	X							EMP TIC
			CAA CD CMCCT	EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.	90%	X							EMP TIC
			CD CMCCT CSC	EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	85%	X							EMP TIC
			CCL CMCCT	EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	90%	X							EMP TIC

		CD CMCCT	EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos	90%	X														EMP TIC
		CD CMCCT CSC	EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	90%	X														EMP TIC
		CCL CMCCT	EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	85%	X														EMP TIC
		CD CMCCT CSC	EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	90%	X														EMP TIC
		CD CSIEE CMCCT	EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	95%	X														EMP TIC
		CD CMCCT	EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	100%	X														EMP TIC
		CCL CMCCT	EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.	100%	X														EMP TIC
		CAA CD CMCCT	EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	95%	X														EMP TIC
		CAA CMCCT CSIEE	EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	85%	X														EMP TIC
		CMCCT CSIEE	EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	100%	X														EMP TIC
		CAA CMCCT	EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	95%	X														EMP TIC
		CD CMCCT	EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	90%	X														EMP TIC
		CCL CMCCT		95%	X														EMP TIC
		CSIEE	EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.																
B7.1 B7.2 B7.3 B7.4 B7.5 B7.6	B7.1	CMCCT CAA CD	EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	100%	X														EMP TIC

Economía da Empresa

3ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro

Critérios de cualificación e instrumentos de avaliación

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL EOE CA TIC EMP EC PV			
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cla	R ú Br i ca	Obs .				
7			CMCCT	EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	100%	X							EMP TIC			
			CSIEE	EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	100%	X							EMP TIC			
			CAA	EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento	100%	X							EMP TIC			
			CMCCT	EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	90%	X							EMP TIC			
8		B6.1	CAA	EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou financeiros.	100%	X							EMP TIC			
			CSIEE		EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	100%	X						EMP TIC			
			CMCCT													
9	B6.1. B6.2 B6.3 B6.4. B6.5 B6.6 B6.7.		CMCCT	EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	100%	X							EMP TIC			
			CSIEE		EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	90%	X						EMP TIC			
			CAA													
			CD		EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	100%	X		X					EMP TIC		
			CMCCT													
			CD		EEB61.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	100%	X							EMP TIC		
			CMCCT													
			CSIEE													
			CMCCT		B6.2		EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	100%	X							EMP TIC
			CSIEE				EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	100%	X						EMP TIC	
CCL	EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	90%	X									EMP TIC				
CMCCT																

LEENDA COMPETENCIAS

- CCL** Comunicación lingüística
- CMCCT** Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
- CD** Competencia dixital
- CAA** Competencia aprender a aprender
- CSC** Competencias sociais e cívicas
- CSIEE** Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
- CCEC** Conciencia e expresións culturais

LEENDA TRANSVERSAIS

- CL** Comprensión lectora
- EOE** Expresión oral e escrita
- CA** Comunicación audiovisual
- TIC** Tecnoloxías da información e comunicación
- EMP** Emprendemento
- EC** Educación cívica

6. METODOLOXÍA

1. METODOLOXÍA DIDÁCTICA

a) Metodoloxía específica da materia

Educación financeira 2º ESO

A globalización económica e o desenvolvemento das Tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) produciron cambios importantes que teñen fortes repercusións sociais.

Neste contexto actual, a LOMCE inclúe entre os fins do sistema educativo o desenvolvemento da capacidade dos alumnos para desenvolver a creatividade, a iniciativa persoal e o espírito emprendedor, a capacidade para o exercicio de actividades empresariais e profesionais así como para a participación activa na vida económica.

É esta participación activa na vida económica a que fai que o alumnado de segundo curso da ESO adquira unhas coñecementos mínimos sobre educación financeira, que lle permitan, empezar a comprender noticias nos medios de comunicación, internet, conversacións cos seus pais, etc. sobre temas de ámbito económico como, por exemplo, un presuposto familiar, as relacións e operacións con institucións financeiras: préstamos, utilización de tarxetas de crédito, banca electrónica, posibles investimentos de capital, posibles adquisicións de bens inmobles, etc...

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

A globalización económica e o desenvolvemento das Tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) produciron cambios importantes que teñen fortes repercusións sociais.

Neste contexto actual, a LOMCE inclúe entre os fins do sistema educativo o desenvolvemento da capacidade dos alumnos para desenvolver a creatividade, a iniciativa persoal e o espírito emprendedor, a capacidade para o exercicio de actividades empresariais e profesionais así como para a participación activa na vida económica.

O espírito emprendedor non debe considerarse só como un conxunto de calidades e habilidades co obxectivo de crear unha nova empresa, senón como unha actitude xeral ante a vida. Este concepto de espírito emprendedor debe incluír dous elementos diferentes: un concepto amplo de educación en actitudes e capacidades emprendedoras que incluírá o desenvolvemento de calidades persoais que potenciarán ás habilidades dos alumnos/as; e un concepto específico de formación dirixido á elaboración e execución dun proxecto emprendedor, sexa baixo a forma de empresa, de cooperativa, de asociación.

Economía 4º ESO

A metodoloxía a seguir nesta materia está condicionada pola ausencia de coñecementos económicos que caracterizará a maioría do alumnado ó iniciar os seus estudos de Bacharelato, o que pode facer necesario un tratamento educativo que proporcione unha axuda adicional que facilite o achegamento a estes novos contidos.

Para que os alumnos e alumnas realicen unha aprendizaxe significativa, é imprescindible levar a cabo traballos prácticos apropiados. Os traballos deben consistir en observar a realidade e trasladar estas observacións ás ligaxes estruturadas propias da materia; a finalidade debe ser conseguir motivar ó alumnado, mellorar a súa capacidade de observación, incentivar a súa creatividade e capacidade de crítica e poñer en práctica os métodos propios das ciencias sociais.

Os procedementos a seguir, en relación co temario, serán os seguintes:

Análise da evolución das necesidades e da súa repercusión nos sistemas económicos.

Análise do papel da economía como ciencia social.

Análise do concepto de escaseza a nivel individual e colectivo.

Observación do papel de cada un dos axentes económicos.

Identificación das diferencias das relacións de propiedade, produción, distribución e consumo nunha sociedade capitalista e nunha sociedade de planificación centralizada.

Identificación do mercado como concorrencia de intereses dos axentes económicos.

Relaciona-lo mercado coas curvas de oferta e demanda.

Identifica-las situacións de equilibrio no mercado.

Operar coas curvas de oferta e demanda.

Analizar diferentes situacións do mercado: equilibrios e desequilibrios.

Identifica-los diferentes tipos de mercados polo seu grao de competencia.

Salienta-los límites do mercado para solucionar-los problemas económicos.

Identificación da poboación como suxeito económico.

Describe-la poboación dende unha óptica laboral.

Análise dos principais elementos do mercado de traballo.

Identifica-lo concepto de capital como factor de produción.

Análise dos elementos de mercado de capitais.

Descrición das fontes de financiación das empresas.

Observación e análise de datos sobre a distribución da renda entre os factores productivos.

Definición de macroeconomía.

Análise de diferentes fases en produción de bens finais.

Cálculo e relación entre variables nominais e reais.

Identificación das principais macromagnitudes nas diferentes variables básicas económicas que as compoñen.

Relación entre consumo, aforro e inversión.

Análise de cadros estatísticos sobre produción nacional.

Cálculos estatísticos sobre a distribución da renda.

Análise da evolución da importancia do Estado no control económico.

Realización de esquemas sobre o sector público dende a óptica económica.

Identifica-los principais instrumentos que utiliza o Estado para o control da actividade económica.

Relaciona-los dous instrumentos básicos da política fiscal: presuposto e impostos.

Definir e interpreta-lo déficit público.

Clasifica-los principais impostos e coñece-los principais elementos que os definen.

Analiza-los presupostos do Estado, comunidades autónomas e concellos.

Identificar outros programas de actuación fiscal na economía (obras públicas, transferencias, etcétera).

Análise das necesidades financeiras dos procesos económicos.

Identificación dos principais intermediarios financeiros da economía.

Análise da evolución do diñeiro dende o punto de vista histórico.

Descrición da creación do diñeiro bancario.

Definición e comprensión da política monetaria do Estado.

Clasificación dos principais instrumentos de política monetaria.

Identificación do concepto de inflación.

Análise das vantaxes que produce ós países o comercio internacional.

Descrición dos instrumentos proteccionistas que utilizan os países en contra da liberdade no comercio internacional.

Análise da balanza de pagos e a súa repercusión na economía.

Identificación do concepto de divisa e a súa relación coa economía do país.

Observación do funcionamento dos mercados de divisas.

Análise da repercusión das variacións dos tipos de cambios sobre as exportacións e importacións dos países.

Cálculos de intercambio de divisas.

Identificación e descrición dos principais organismos de desenvolvemento do comercio internacional e cooperación entre os países da U.E.

Análise do programa de déficit público, en relación con outras variables económicas.

Análise do problema da débeda externa nalgúns países.

Observación das consecuencias sociais do desenvolvemento económico.

Identificación da superpoboación como problema socioeconómico de orde mundial.

Análise das causas da falta de desenvolvemento económico nalgúns países.

Descrición do estado da economía galega na actualidade

Economía 1º BAC

A metodoloxía a seguir nesta materia está condicionada pola ausencia de coñecementos económicos que caracterizará a maioría do alumnado ó iniciar os seus estudos de Bacharelato, o que pode facer necesario un tratamento educativo que proporcione unha axuda adicional que facilite o achegamento a estes novos contidos.

Para que os alumnos e alumnas realicen unha aprendizaxe significativa, é imprescindible levar a cabo traballos prácticos apropiados. Os traballos deben consistir en observar a realidade e trasladar estas observacións ás liguaxes estruturadas propias da materia; a finalidade debe ser conseguir motivar ó alumnado, mellorar a súa capacidade de observación, incentivar a súa creatividade e capacidade de crítica e poñer en práctica os métodos propios das ciencias sociais.

Os procedementos a seguir, en relación co temario, serán os seguintes:

Análise da evolución das necesidades e da súa repercusión nos sistemas económicos.

Análise do papel da economía como ciencia social.

Análise do concepto de escaseza a nivel individual e colectivo.

Observación do papel de cada un dos axentes económicos.

Identificación das diferenzas das relacións de propiedade, produción, distribución e consumo nunha sociedade capitalista e nunha sociedade de planificación centralizada.

Identificación do mercado como concorrencia de intereses dos axentes económicos.

Relaciona-lo mercado coas curvas de oferta e demanda.

Identifica-las situacións de equilibrio no mercado.

Operar coas curvas de oferta e demanda.

Analizar diferentes situacións do mercado: equilibrios e desequilibrios.

Identifica-los diferentes tipos de mercados polo seu grao de competencia.

Salienta-los límites do mercado para solucionar-los problemas económicos.

Identificación da poboación como suxeito económico.

Descríbela poboación dende unha óptica laboral.

Análise dos principais elementos do mercado de traballo.

Identifica-lo concepto de capital como factor de produción.

Análise dos elementos de mercado de capitais.

Descrición das fontes de financiación das empresas.

Observación e análise de datos sobre a distribución da renda entre os factores productivos.

Definición de macroeconomía.

Análise de diferentes fases en produción de bens finais.

Cálculo e relación entre variables nominais e reais.

Identificación das principais macromagnitudes nas diferentes variables básicas económicas que as compoñen.

Relación entre consumo, aforro e inversión.

Análise de cadros estatísticos sobre produción nacional.

Cálculos estatísticos sobre a distribución da renda.

Análise da evolución da importancia do Estado no control económico.

Realización de esquemas sobre o sector público dende a óptica económica.

Identifica-los principais instrumentos que utiliza o Estado para o control da actividade económica.

Relaciona-los dous instrumentos básicos da política fiscal: presuposto e impostos.

Definir e interpreta-lo déficit público.

Clasifica-los principais impostos e coñece-los principais elementos que os definen.

Analiza-los presupostos do Estado, comunidades autónomas e concellos.

Identificar outros programas de actuación fiscal na economía (obras públicas, transferencias, etcétera).

Análise das necesidades financeiras dos procesos económicos.

Identificación dos principais intermediarios financeiros da economía.

Análise da evolución do diñeiro dende o punto de vista histórico.

Descrición da creación do diñeiro bancario.
Definición e comprensión da política monetaria do Estado.
Clasificación dos principais instrumentos de política monetaria.
Identificación do concepto de inflación.
Análise das vantaxes que produce ós países o comercio internacional.
Descrición dos instrumentos proteccionistas que utilizan os países en contra da liberdade no comercio internacional.
Análise da balanza de pagos e a súa repercusión na economía.
Comparación entre balanzas de pago de diferentes países da U.E.
Identificación do concepto de divisa e a súa relación coa economía do país.
Observación do funcionamento dos mercados de divisas.
Análise da repercusión das variacións dos tipos de cambios sobre as exportacións e importacións dos países.
Cálculos de intercambio de divisas.
Identificación e descrición dos principais organismos de desenvolvemento do comercio internacional e cooperación entre os países da U.E.
Análise do programa de déficit público, en relación con outras variables económicas.
Análise do problema da débeda externa nalgúns países.
Observación das consecuencias sociais do desenvolvemento económico.
Identificación da superpoboación como problema socioeconómico de orde mundial.
Análise das causas da falta de desenvolvemento económico nalgúns países.
Descrición do estado da economía galega na actualidade

Economía da empresa 2º BAC

Recoñecemento dos elementos do contorno xeral da empresa e identificación dos elementos fundamentais da mesma.
Clasificación das empresas segundo diferentes criterios e recolleemento dos seus elementos característicos.
Seguimento da relevancia social da empresa na actualidade.
Recollida e aplicación das normas mercantís que regulan o marco empresarial.
Clasificación dos distintos impostos, así coma os seus elementos.
Aplicación da liquidación dos impostos en exercicios prácticos.
Clasificación das empresas segundo a súa forma xurídica.
Clasificación das formas xurídicas de empresa segundo o número de socios, a súa responsabilidade e o capital achegado ó inicio da sociedade.
Identificación das decisións máis usuais da empresa.
Aplicación do proceso da toma de decisións e do proceso de dirección.
Estudio da influencia das decisións nas áreas da empresa.
Contraste dos custos e beneficios de cada decisión.
Análise dos elementos organizativos das empresas e das súas estruturas organizativas.
Descrición sistemática do funcionamento de organizacións reais.
Representación gráfica de estruturas organizativas e de organigramas.
Clasificación das empresas segundo a súa estrutura organizativa.
Análise dos elementos dos sistemas de inventarios. Identificación dos diferentes obxectivos das áreas da empresa no que se refire á xestión das existencias. Determinación do pedido óptimo, o tempo entre pedidos e o número de pedidos a realizar nun período.
Determinación e representación gráfica dos elementos fundamentais da xestión de inventarios. Cálculo e avaliación do punto de pedido e relación coa xestión de inventarios.
Aplicación de normas de valoración do PXC. Aplicación dos criterios PMP,FIFO e LIFO de administración de existencias.
Identificación dos custos da empresa.
Estudio dos rendementos e a produtividade da produción. Identificación dos elementos que forman a función de produción. Toma de decisións de produción ou de compra en función dos custos.
Estudio dos efectos da produción sobre o medio.
Identificación da relevancia da xestión de calidade.

Utilización de diferentes técnicas para planificar e esquematizar os procesos de produción.

Identificación dos elementos da demanda e da competencia da empresa. Descrición da actividade comercial na empresa.

Relación de diferentes técnicas de segmentación de mercados. Identificación dos elementos mínimos dun estudio de mercado.

Aplicación de decisións sobre as variables do marketing.

Representación das fases do ciclo de vida dun produto.

Análise e fixación de prezos.

Interpretación da información obtida das diferentes áreas da empresa. Identificación das diferencias entre gama e liña de produto. Estudio dos elementos das actividades da promoción. Análise dos diferentes medios de publicidade e promoción. Recollida de diferentes técnicas de merchandising.

Análise formal dos postos de traballo tipificados. Selección de traballo para casos concretos. Contraste da amplitude das competencias na xestión de persoal. Identificación dos elementos básicos da documentación da xestión de persoal. Traballo sobre ofertas de traballo específicas e identificación dos seus elementos.

Identificación e selección de fontes de financiamento dunha empresa. Identificación e clasificación de investimentos. Toma de decisións sobre a fonte de financiamento que se debe empregar. Aplicación dos criterios VAN e TIR a cada investimento e elección do mellor investimento. Elaboración dun informe de decisións tomadas.

Cálculo do período medio de maduración dunha empresa industrial e comercial.

Obtención de información na empresa.

Utilización do Plan Xeral de Contabilidade. Verificación da información contable. Elaboración de balances e contas de resultados seguindo o modelo do PXC. Coñecemento doutros estados financeiros necesarios para a análise financeira. Interpretación e contraste dos datos analizados.

Comprensión da información que proporcionan os estados financeiros para interpretar a situación patrimonial, financeira e económica da empresa.

Interpretación da información recollida no balance da empresa. Determinación das masas patrimoniais que forman o balance.

Cálculo das porcentaxes de importancia relativa das masas patrimoniais. Cálculo das porcentaxes de variación das masas patrimoniais por diferentes períodos.

Representación gráfica do balance mediante masas patrimoniais de activo e de pasivo.

Cálculo, comparación e interpretación do fondo de manobra.

Utilización das ferramentas analíticas para determinar a situación patrimonial da empresa.

Identificación das fontes de financiamento da empresa.

Cálculo dos ratios financeiros en referencia á solvencia e á liquidez. Análise e comparación dos resultados dos ratios para diferentes períodos ou para diferentes empresas.

Cálculo e formulación do cadro de financiamento anual (EOAF). Cálculo do fondo de manobra e da súa variación a partir do EOAF.

Cálculo do fluxo de caixa da empresa para un período determinado.

Interpretación da información recollida na conta de resultados. Cálculo e desagregación dos compoñentes da conta de resultados. Cálculo dos indicadores do resultado da empresa: marxe bruta, BAXI, BAI e beneficio neto.

Cálculo da rendibilidade financeira e da rendibilidade económica e desagregación dos seus compoñentes.

Análise e comparación do apancamento e os seus efectos.

Recollida, análise e avaliación de ideas de negocio. Observación e comparación das características diferenciadoras dos diferentes proxectos de iniciativa empresarial.

Simulación e determinación do plan de creación dunha empresa. Cálculo e análise dun estudio de viabilidade xeral dun proxecto de iniciativa empresarial. Simulación e estudio dos trámites documentais necesarios para a creación dunha empresa. Confección dunha memoria dun proxecto simulado de iniciativa empresarial.

Identificación dos procesos fundamentais da nova economía. Representación dos fluxos de información que supón a economía do coñecemento e a globalización.

Concreción de qué aspectos tecnolóxicos supuxo a nova economía.

Tipos de comercio electrónico. Avaliación dos custos da banca electrónica. Os procesos do teletraballo.

Trámites oficiais a través de Internet.

Educación financeira 2º ESO

O departamento considera absolutamente imprescindible para desenvolver a programación poder contar, como sucede actualmente, coas aulas de informática do centro.

Procesador de textos Word; folla de cálculo excel; Power point; etc.

Páxinas web de Institucións financeiras

Páxina web do Banco de España e da Bolsa española.

Creación de blogs

Outras páxinas web educación financeira; INE; de emprendedores; pemes;

periódicos relacionados co mundo financeiro, etc..

Páxinas web de pequenas e grandes empresas que podan suministrar información ao alumnado sobre Ingresos e Gastos.

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

O departamento considera absolutamente imprescindible para desenvolver a programación poder contar, como sucede actualmente, coas aulas de informática do centro.

Procesador de textos Word; folla de cálculo excel; Power point; etc.

Páxina web da Seguridade Social

Páxina web do SEPE (Servizo Público de Emprego Estatal)

Páxina web de Bic Galicia.

Creación de blogs

Outras páxinas web IGAPE; INE; de emprendedores; pemes; periódicos relacionados co mundo das ideas, da invención e da empresa, etc..

Páxinas web de pequenas e grandes empresas que poidan suministrar información ao alumnado para sobre todo a realización dos proxectos empresariais.

Páxinas web sobre realización doutros proxectos empresariais publicados na rede.

Consultas sobre o Estatuto dos Traballadores a través de Internet ou exemplares que o departamento tem na Biblioteca para consulta do alumnado.

Economía 4º ESO

Libro de texto: Economía 4º ESO de Editorial McGraw-Hill na súa última versión.

Autor Anxo Penalonga Sweers

ISBN: 9788448609535

Guía didáctica e CD do profesor.

Páxinas web de organismos internacionais (BCE; FMI; BM; OCDE; etc), Banco de España; Bolsa de Valores; Facenda Pública; INE; etc...

Creación de Blogs.

Páxinas web de periódicos de economía.

Outros libros de texto doutras editoriais como, por exemplo, Consorcio galego, Santillana, etc. para complementar algúns temas, exercicios, traballos, etc.

Libros de lectura sobre aspectos relacionados coa economía.

Aulas de informática do centro.

Ordenador persoal compartido con outros dous departamentos.

Procesador de textos Word; folla de cálculo excel; Power point; etc..

Economía 1º BAC

Libro de texto: Economía Bacharelato de Editorial McGraw-Hill na súa última versión.

Autor Anxo Penalonga Sweers

ISBN: 978-84-481-6335-8

Guía didáctica e CD do profesor.

Páxinas web de organismos internacionais (BCE; FMI; BM; OCDE; etc), Banco de España; Bolsa de Valores; Facenda Pública; INE; etc...

Creación de Blogs.

Páxinas web de periódicos de economía.

Outros libros de texto doutras editoriais como, por exemplo, Consorcio galego, Santillana, etc. para complementar algúns temas, exercicios, traballos, etc.

Libros de lectura sobre aspectos relacionados coa economía.

Aulas de informática do centro.

Ordenador persoal compartido con outros dous departamentos.

Procesador de textos Word; folla de cálculo excel; Power point; etc..

Economía da empresa 2º BAC

Libro de texto: Economía da empresa de Bacharelato. Editorial McGraw-Hill na súa última edición

Autores:

José Alfaro Giménez

Clara González Fernández

Montserrat Pina Massachs

ISBN: 9788448609337 Guía didáctica e CD do profesor.

Exámenes de selectividade de convocatorias anteriores de Galicia e outras comunidades autónomas.

Páxinas web da CIUG, de organismos internacionais (BCE; FMI; BM; OCDE; etc), Banco de España; Bolsa de Valores; Facenda Pública; INE; etc...

Páxinas web de periódicos de economía.

Outros libros de exercicios e cuestións relativos o temario.

Outros libros de texto doutras editoriais como, por exemplo, Consorcio galego, Santillana, etc. para complementar algúns temas, exercicios, traballos, etc.

Aulas de informática do centro.

Ordenador persoal compartido con outros dous departamentos.

Procesador de textos Word; folla de cálculo excel; Power point; etc..

7. AVALIACIÓN

7.1 Avaliación inicial

7.1.1 Procedementos de avaliación inicial

Educación financeira 2º ESO

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial 4º ESO

Realízase unha semana antes da data fixada pola Dirección para celebrar esa avaliación inicial.
En que consistirá? (proba tipo test, preguntas e respostas, confección de mapas, gráficas, etc. relacionados cos estándares)

Versará sobre preguntas curtas e preguntas tipo test

Como se informará á familia?

A través dos titores

Cales serán as consecuencias dos resultados?

Non se terán en conta para posteriormente avaliar ao alumnado. Nin positivamente nin negativamente

Economía 4º ESO

Economía 1º BAC

Economía da empresa 2º BAC

Fundamentos de Administración e Xestión 2º BAC

Non se realizará avaliación inicial para o alumnado de 4º de ESO.

Non se realizará avaliación inicial para o alumnado de 1º b.a.c.

Non se realizará avaliación inicial para o alumnado de 2º b.a.c

7.2 Procedemento avaliación continua. Criterios de cualificación.

a) Para as avaliacións ordinarias

Educación financeira 2º ESO

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probas escritas	Realización dunha proba escrita por avaliación. Cada unha delas cun tempo máximo de 50 minutos. As probas versarán sobre preguntas curtas, longas nas que haxa que desenvolver un ou varios conceptos, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso nas que será imprescindible a explicación do por qué.
Traballos individuais	Realización de anotacións e apuntes personais sobre o explicado polo profesor/a.
Traballos en grupo	Posibilidade, se así o establece o profesor, da realización de traballos en grupo.
Probas orais	Exposicións de temas Respostas a preguntas Lectura expresiva Etc.
Traballo na aula	Elaboración de resúmenes, sínteses, esquemas, gráficas, etc. a través de procesador de textos, etc. Resolución de exercicios prácticos. Busqueda de información a través da rede, visitando páxinas web, etc. Contestación a preguntas teóricas que poidan indicar o profesor o grao de comprensión das exposicións realizadas por él. Preparación de exposicións sobre o temario da asignatura. Listas de control

Observación e rexistro	Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.) Listas de control.
-------------------------------	---

Economía 4º ESO

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probos escritos	Realización de dúas probas escritas por avaliación. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 15 minutos. Que versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué. Cada unha destas probas ou exames será liberatorio ata a convocatoria de xuño. Elaboración de resúmenes, sínteses, esquemas, gráficas... No mes de xuño realizarase unha proba escrita final para o alumnado que teña suspenso algún dos exames ou avaliacións realizados durante o curso. Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.
Traballos individuais ou en grupo	Posibilidade de realizar presentacións ou traballos de temas realizados coa actualidade.
Probos orais	Exposición de temas da asignatura por parte do alumnado para que a preparación sexa con anterioridade a proba escrita. O profesor resolverá as dúbidas que poidan xurdir nesas exposicións
Traballo na aula	Resolución de exercicios prácticos sobre o recollido no temario. Contestación a preguntas teóricas que poidan indicar o profesor o grao de comprensión das exposicións realizadas por él. Preparación de exposicións sobre o temario da asignatura. Listas de control.
Observación e rexistro	Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.) Listas de control

Economía 1º BAC

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probos escritos	Realización de dúas probas escritas por avaliación. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 15 minutos. Que versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué. Cada unha destas probas ou exames será liberatorio ata a convocatoria de xuño. Elaboración de resúmenes, sínteses, esquemas, gráficas... No mes de xuño realizarase unha proba escrita final para o alumnado que teña suspenso algún dos exames ou avaliacións realizados durante o curso. Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura. Cando a asignatura sexa OPTATIVA, é dicir, alumnos de BAC de Ciencias que queiran ampliar coñecementos para o futuro e descubrir estudos universitarios relacionados con esta materia, é posible que a realización de exames se realice a través de preguntas tipo test.
Traballos individuais ou en grupo	Posibilidade de realizar presentacións ou traballos de temas realizados coa actualidade.
Probos orais	Exposición de temas da asignatura por parte do alumnado para que a preparación sexa con anterioridade a proba escrita. O profesor resolverá as dúbidas que poidan xurdir nesas exposicións
Traballo na aula	Resolución de exercicios prácticos sobre o recollido no temario. Contestación a preguntas teóricas que poidan indicar o profesor o grao de comprensión das exposicións realizadas por él.

	Preparación de exposicións sobre o temario da asignatura. Listas de control.
Observación e rexistro	Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.) Listas de control

Economía da empresa 2º BAC

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probas escritas	Realización de dúas probas escritas por avaliación. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 30 minutos. As probas versarán sobre preguntas curtas, longas nas que haxa que desenvolver un ou varios conceptos, preguntas de verdadeiro-falso nas que será imprescindible a explicación do por qué e resolución de exercicios prácticos. O modelo de examen, é dicir, o tipo de preguntas dependerá dos temas impartidos. Cando exista suficiente parte práctica procurarase realizar un examen seguindo o modelo que se pide na selectividade: 4 preguntas curtas valoradas a 0,75 puntos; 1 pregunta longa valorada a 2 puntos e a resolución de dous exercicios prácticos valorados a 2,5 puntos cadaún. No mes de xuño realizarase unha proba escrita final para o alumnado que teña suspenso algún dos exámenes ou avaliacións realizados durante o curso. Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.
Traballos individuais ou traballos en grupo.	Posibilidade de realizar presentacións ou traballos de temas realizados coa actualidade..
Probas orais	Exposición de temas da asignatura por parte do alumnado para que a preparación sexa con anterioridade a proba escrita. O profesor resolverá as dúbidas que poidan xurdir nesas exposicións
Traballo na aula	Resolución de exercicios prácticos sobre o recollido no temario. Contestación a preguntas teóricas que poidan indicar o profesor o grao de comprensión das exposicións realizadas por él. Preparación de exposicións sobre o temario da asignatura. Listas de control.
Observación e rexistro	Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.) Listas de control.

7.3 Procedemento de avaliación final

2. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Educación financeira 2º ESO

Probas escritas:

A valoración do examen de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen. As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade. Terase en conta a presentación, redacción, etc.
Esta nota suporá un 75 % da nota final de cada avaliación.

Probas orais e traballo na aula:

Valorarase a exposición de temas en clase por parte do alumnado.

Valorarase a participación do alumnado en clase en contestación a preguntas, intervencións en clase, resolución de exercicios, apuntes e anotacións recollidos polo alumno/a. en canto a presentación e información, comportamento e actitude, etc.

Toda esta valoración anterior, de traballo en clase, suporá un máximo dun 25 % da nota final de cada avaliación.

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

Probas escritas:

A valoración do examen de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen. As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade. Terase en conta a presentación, redacción, etc.

Esta nota suporá un 80 % da nota final de cada avaliación.

Probas orais e traballo na aula:

Valorarase a exposición de temas en clase por parte do alumnado.

Valorarase a participación do alumnado en clase en contestación a preguntas, intervencións en clase, resolución de exercicios, comportamento e actitude, etc.

Toda esta valoración anterior, de traballo en clase, suporá un 20 % da nota final de cada avaliación.

Economía 4º ESO

Probas escritas:

A valoración dos exames de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen.

As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade e dependendo do número de preguntas que teña o examen. Terase en conta a presentación, redacción, etc.

A nota final destas probas escritas será a media aritmética dos dous exámenes realizados en cada avaliación.

Esta nota poderá supoñer ata o 90 % da nota final de cada avaliación

As partes superadas serán liberadas só ata a convocatoria de xuño, é dicir, que si un alumno/a. non superase a asignatura na convocatoria de xuño tería que ir con todo o temario na convocatoria de setembro.

Probas orais e traballo na aula:

Valorarase a exposición de temas en clase por parte do alumnado.

Valorarase a participación do alumnado en clase en contestación a preguntas, intervencións em clase, resolución de exercicios, comportamento e actitude, etc.

Esta valoración poderá supoñer ata un 10 % da nota final de cada avaliación.

Economía 1º BAC

Probas escritas:

A valoración dos exames de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen.

As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade e dependendo do número de preguntas que teña o examen. Terase en conta a presentación, redacción, etc.

A nota final destas probas escritas será a media aritmética dos dous exámenes realizados en cada avaliación.

Esta nota poderá supoñer ata o 90 % da nota final de cada avaliación

As partes superadas serán liberadas só ata a convocatoria de xuño, é dicir, que si un alumno/a. non superase a asignatura na convocatoria de xuño tería que ir con todo o temario na convocatoria de setembro.

Probas orais e traballo na aula:

Valorarase a exposición de temas en clase por parte do alumnado.

Valorarase a participación do alumnado en clase en contestación a preguntas, intervencións em clase, resolución de exercicios, comportamento e actitude, etc.

Esta valoración poderá supoñer ata un 10 % da nota final de cada avaliación.

Economía da empresa 2º BAC

Probas escritas:

A valoración dos exames de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen. As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade. Terase en conta a presentación, redacción, etc.

A nota destas probas escritas será a media aritmética dos dous exámenes realizados en cada avaliación.

Esta nota poderá supoñer ata o 100 % da nota final de cada avaliación

As partes superadas serán liberadas só ata a convocatoria de xuño, é dicir, que si un alumno/a. non superase a asignatura na convocatoria de xuño tería que ir con todo o temario na convocatoria de setembro.

Probas orais e traballo na aula:

Valorarase a exposición de temas en clase por parte do alumnado.

Valorarase a participación do alumnado en clase en contestación a preguntas, intervencións em clase, resolución de exercicios, comportamento e actitude, etc.

Esta valoración poderá supoñer ata un 10 % da nota final de cada avaliación.

7.4 Procedemento de avaliación extraordinaria

A avaliación final ordinaria

No mes de xuño realizarase unha proba escrita final para o alumnado que teña suspenso algún dos exámenes ou avaliacións realizados durante o curso.

Para poder superar a asignatura será imprescindible ter superadas todas as partes das avaliacións realizadas durante o curso.

A avaliación final en caso de perda do dereito á avaliación continua

Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.

Estes alumnos perderán o dereito a manter as partes aprobadas con anterioridade, terán que presentarse e superar a proba final escrita relativa a todo o temario da asignatura.

b) Para a avaliación extraordinaria

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Proba escrita	Realizarase, no mes de setembro, unha proba escrita final para o alumnado que non superara a asignatura na convocatoria de xuño cunha duración máxima de 1 hora e 30 minutos.

Fundamentos de Administración e Xestión 2º BAC

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Proba escrita	Realizarase, no mes de setembro, unha proba escrita final para o alumnado que non superara a asignatura na convocatoria de xuño cunha duración máxima de 1 hora e 30 minutos. O modelo de examen contará cunha parte teórica e outra parte práctica.

7.5 Procedemento de recuperación e avaliación de pendentos

3. PROGRAMA DE RECUPERACION E REFORZO

a) Das materias pendentas de cursos anteriores

Plan de traballo

O alumnado sempre que o desexe poderá asistir as clases teóricas do novo curso.

Realizaranse dous exames, un no mes de xaneiro e outro no mes de maio, correspondentes as dúas partes da asignatura (mitade do temario cada unha)

Procedementos e instrumentos de avaliación

Educación financeira 2º ESO

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

Probas escritas	Realización dunha proba escrita por avaliación. Cada unha delas cun tempo máximo de 50 minutos. As probas versarán sobre preguntas curtas, longas nas que haxa que desenvolver un ou varios conceptos, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso nas que será imprescindible a explicación do por qué.
-----------------	--

Economía 4º ESO

Economía 1º BAC

Probas escritas	<p>Realización de dúas probas escritas, unha no mes de xaneiro e outra no mes de maio. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 15 minutos. Que versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué.</p> <p>Cada unha destas probas ou exámenes será liberatorio ata a convocatoria de xuño. Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.</p>
------------------------	---

Economía da empresa 2º BAC

Probas escritas	<p>Realización de dúas probas escritas, unha no mes de xaneiro e outra no mes de maio. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 30 minutos. Que versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué e a resolución de exercicios prácticos.</p> <p>O modelo de examen, é dicir, o tipo de preguntas dependerá dos temas impartidos. Cando exista suficiente parte práctica procurarase realizar un examen seguindo o modelo que se pide na selectividade: 4 preguntas curtas valoradas a 0,75 puntos; 1 pregunta longa valorada a 2 puntos e a resolución de dous exercicios prácticos valorados a 2,5 puntos cada un</p> <p>Cada unha destas probas ou exámenes será liberatorio ata a convocatoria de xuño. Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.</p>
------------------------	--

Fundamentos de Administración e Xestión 2º BAC

Probas escritas	<p>Realización de dúas probas escritas, unha no mes de xaneiro e outra no mes de maio. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 30 minutos. Que versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué e a resolución de exercicios prácticos.</p> <p>O modelo de examen, é dicir, o tipo de preguntas dependerá dos temas impartidos. Cando exista suficiente parte práctica procurarase realizar un examen que recolla esa parte práctica Como norma xeral cada unha dessas partes se valorará com 5 puntos</p> <p>Cada unha destas probas ou exámenes será liberatorio ata a convocatoria de xuño. Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.</p>
------------------------	---

Criterios de cualificación

Educación financeira 2º ESO

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

Probas escritas:

A valoración do examen de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen. As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade. Terase en conta a presentación, redacción, etc. Esta nota suporá un 100 % da nota final de curso.

Probas escritas:

A valoración dos exames de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen.

As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade e dependendo do número de preguntas que teña o examen. Terase en conta a presentación, redacción, etc.

A nota final destas probas escritas será a media aritmética dos dous exámenes realizados ao longo do curso.

Esta nota suporá a nota final do curso.

As partes superadas serán liberadas só ata a convocatoria de xuño, é dicir, que si un alumno/a. non superase a asignatura na convocatoria de xuño tería que ir con todo o temario na convocatoria de setembro.

Economía da empresa 2º BAC

Probas escritas:

A valoración dos exames de avaliación se fará sobre unha puntuación de 10. Necesitarase un mínimo de 5 puntos para superar o examen. As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade. Terase en conta a presentación, redacción, etc.

A nota final destas probas escritas será a media aritmética dos dous exámenes realizados ao longo do curso.

As partes superadas serán liberadas só ata a convocatoria de xuño, é dicir, que si un alumno/a. non superase a asignatura na convocatoria de xuño tería que ir con todo o temario na convocatoria de setembro.

O modelo de examen, é dicir, o tipo de preguntas dependerá dos temas impartidos. Cando exista suficiente parte práctica procurarase realizar un examen seguindo o modelo que se pide na selectividade: 4 preguntas curtas valoradas a 0,75 puntos; 1 pregunta longa valorada a 2 puntos e a resolución de dous exercicios prácticos valorados a 2,5 puntos cadaún

Unha avaliación parcial

Educación financeira 2º ESO

Iniciativa a actividade emprendedora e empresarial

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probas escritas	Realización dunha proba escrita de recuperación por avaliación. Tempo máximo de 50 minutos. A proba versará sobre preguntas curtas, longas nas que haxa que desenvolver un ou varios conceptos, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso nas que será imprescindible a explicación do por qué.
Traballos individuais	Realización de anotacións e apuntes personais sobre o explicado polo profesor/a.
Traballos en grupo	Posibilidade, se así o establece o profesor, da realización de traballos en grupo.
Probas orais	Exposicións de temas Respostas a preguntas Lectura expresiva Etc.
Traballo na aula	Elaboración de resúmenes, sínteses, esquemas, gráficas, etc. a través de procesador de textos, etc.

	<p>Resolución de exercicios prácticos.</p> <p>Busqueda de información a través da rede, visitando páxinas web, etc.</p> <p>Contestación a preguntas teóricas que poidan indicar o profesor o grao de comprensión das exposicións realizadas por él.</p> <p>Preparación de exposicións sobre o temario da asignatura.</p> <p>Listas de control.</p>
Observación e rexistro	<p>Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.)</p> <p>Listas de control.</p>

Economía 4º ESO

Economía 1º BAC

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probas escritas	<p>Realización dunha ÚNICA PROBA ESCRITA DE RECUPERACIÓN por avaliación, que abarcará todos os temas expostos na mesma. Duración máxima de 1 hora e 15 minutos. Versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué. A valoración será sobre o 10 e para poder superar a proba será necesario, como mínimo, ter unha puntuación de 5</p> <p>As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade e dependendo do número de preguntas que teña o examen. Terase en conta a presentación, redacción, etc.</p>
Traballos individuais ou en grupo	<p>O alumnado terá que recuperar as presentacións ou traballos de temas relacionados coa actualidade que non se fixeran durante o trimestre.</p>
Observación e rexistro	<p>Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.)</p> <p>Listas de control</p>

Economía da empresa 2º BAC

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probas escritas	<p>Realización dunha ÚNICA PROBA ESCRITA DE RECUPERACIÓN por avaliación, que abarcará todos os temas expostos na mesma. Duración máxima de 1 hora e 15 minutos. Versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué e resolución de exercicios. A valoración será sobre o 10 e para poder superar a proba será necesario, como mínimo, ter unha puntuación de 5.</p> <p>As preguntas poderán ser valoradas de distinta forma, si así o estima o profesor, en función da súa importancia e grao de dificultade e dependendo do número de preguntas que teña o examen.</p> <p>Como norma xeral se seguirá o modelo de selectividade sempre que o no temario haxa suficiente parte práctica para incluír:</p> <p>4 preguntas curtas se valorarán a 0,75 puntos.</p> <p>1 pregunta longa, que haxa que desenvolver, se valorará a 2 puntos.</p> <p>Dous exercicios que se valorarán a 2,5 puntos cadaun</p> <p>Terase en conta a presentación, redacción, esquematización, etc. da proba.</p>
Observación e rexistro	<p>Utilización de fichas de seguimento do alumnado presentadas pola propia dirección do instituto ou ben realizadas a través de programas informáticos (word, excel, etc.)</p> <p>Listas de control</p>

Fundamentos de Administración e Xestión 2º BAC

Probas escritas	<p>Realización de dúas probas escritas, unha no mes de xaneiro e outra no mes de maio. Cada unha delas cun tempo máximo de 1 hora e 30 minutos. Que versará sobre preguntas curtas, longas onde sexa necesario desenvolver un concepto, preguntas tipo test, preguntas de verdadeiro-falso onde será imprescindible explicar o por qué e a resolución de exercicios prácticos.</p>
------------------------	--

O modelo de examen, é dicir, o tipo de preguntas dependerá dos temas impartidos. Cando exista suficiente parte práctica procurarase realizar un examen que recolla esa parte práctica
Como norma xeral cada unha dessas partes se valorará com 5 puntos

Cada unha destas probas ou exámenes será liberatorio ata a convocatoria de xuño.
Para aqueles alumnos que perderan o dereito a avaliación continua realizarase tamén unha proba escrita final sobre o temario da asignatura.

8. OUTRAS AVALIACIÓNS

8.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente	Escala			
(Indicadores de logro)				
Proceso de ensino:	1	2	3	4
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8.- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				

7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,... ?				

8.2 Avaliación da programación didáctica

8.2.1 Mecanismo de revisión

Con que periodicidade se revisará

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

8.2.2 Mecanismo de avaliación e modificación da programación didáctica

2.- Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Diseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asígnase a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Diseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				

25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguíuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:
----

9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

9.1 Medidas ordinarias

As medidas de atención a diversidade nesta etapa estarán orientadas a responder ás necesidades educativas concretas do alumnado e á consecución das competencias básicas e dos obxectivos de etapa.

Adoptaranse as que o propio instituto establezca, como por exemplo, alumnado de PEMAR. onde aos alumnos/as. se lles axudará a conseguir os obxectivos mínimos da asignatura.

Intentar que o alumnado con dificultades esté acompañado por alumnos con máis capacidades para lograr a súa integración en clase sen que estes últimos se poidan ver perxudicados no seu rendemento persoal.

As vixentes disposicións e normas indican que se debe dar un tratamento específico ós alumnos que polas súas circunstancias os precisen e realizar consecuentemente as adaptacións curriculares precisas.

O proceso de avaliación é un apartado axeitado para realiza-lo tratamento diferenciado, polas distintas características dos alumnos.

Intentarase utilizando diferentes actividades propostas , detectar cáles son as carencias importantes dos alumnos e propoñer as tarefas axeitadas para que se poidan acadar os obxectivos particulares adecuados a cada alumno.

De forma xeral, ademais, procurarase sempre que sexa posible por motivos de tempo e sin perjudicar a maioría do alumnado:

- Realizar resumos cos conceptos fundamentais.

- Que as actividades propostas teñen diferentes graos e niveis de dificultade.

- Que as explicacións en clase sobre temas con máis dificultade se poidan repetir.

Establecer secuencias de contidos que aseguren aprendizaxes básicas para os coñecementos de maior complexidade.

Deseñar actividades de ensinanza-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade.

Considerar diferente tempo de realización das actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe.

Actividades de reforzo.

Propoñer actividades de recuperación.

10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Educación financeira 2º ESO

As actividades complementarias e extraescolares propostas por este departamento foron comunicadas á dirección do centro nos primeiros días de curso para a súa inclusión na Programación Xeral Anual.

Posible visita a unha entidade financeira para que o alumnado poidera coñecer o seu funcionamento real .

Posible visita a unha empresa ou cooperativa para coñecer as instalacións e funcionamento da mesma.

A visualización de algunha película ou documental de DVD, VIDEOS, etc., acompañada dos seus correspondentes traballos sempre que teñan que ver coa materia explicada en clase e faciliten a comprensión dos temas por parte do alumnado.

Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial 4º ESO

Posible visita a unha entidade financeira para que o alumnado poidera coñecer o seu funcionamento real .

Posible visita a unha empresa ou cooperativa para coñecer as instalacións e funcionamento da mesma.

A visualización de algunha película ou documental de DVD, etc., acompañada dos seus correspondentes traballos sempre que teñan que ver coa materia explicada en clase e faciliten a comprensión dos temas por parte do alumnado.

Economía 4º ESO

As actividades complementarias e extraescolares propostas por este departamento foron comunicadas á dirección do centro con data 15 de setembro para a súa inclusión na Programación Xeral Anual.

O Departamento ven realizando unha saída a Santiago para visitar o Parlamento Galego. O alumnado terá a posibilidade, ademais de coñecer as instalacións, de poder presenciar parte dun debate entre parlamentarios, que sempre que sexa posible, se procurará que se sexa sobre temas de ámbito económico ou presupostario.

Intentarase que se imparta algunha charla-coloquio sobre temas de actualidade e relacionados coa asignatura, aínda que somos coñecedores da dificultade de conseguir poñentes.

A visualización de algunha película, documental de DVD ou video acompañada dos seus correspondentes traballos sempre que teñan que ver coa materia explicada en clase e faciliten a comprensión dos temas por parte do alumnado.

Si fose interesante, e se contara co beneplácito da Dirección, poderíase realizar outra saída a coñecer as instalacións dunha mediana ou gran empresa.

Economía 1º BAC

O Departamento ven realizando unha saída a Santiago para visitar o Parlamento Galego. O alumnado terá a posibilidade, ademais de coñecer as instalacións, de poder presenciar parte dun debate entre parlamentarios, que sempre que sexa posible, se procurará que se sexa sobre temas de ámbito económico ou presupostario.

Intentarase que se imparta algunha charla-coloquio sobre temas de actualidade e relacionados coa asignatura, aínda que somos coñecedores da dificultade de conseguir poñentes.

A visualización de algunha película ou documental de DVD acompañada dos seus correspondentes traballos sempre que teñan que ver coa materia explicada en clase e faciliten a comprensión dos temas por parte do alumnado.

Economía da empresa 2º BAC

O Departamento ven realizando unha saída ó polígono industrial de Arteixo (A Coruña) para visitar as instalacións da multinacional galega “INDITEX”

Moi interesante porque ademais o alumnado pode obter coñecementos de departamentos tan importantes como Produción ou fabricación; Marketing; Recursos Humanos; Loxística; Diseño; etc.

Dende a nosa programación, ademais de que se utilicen outras vías, queremos agradecer a esta empresa galega a sempre boa disposición e atención que tivo cara os nosos alumnos/as.

No caso de que algún ano non se poda realizar esta saída o departamento tratará de conseguir outra visita a algunha empresa que resulte interesante para o alumnado.

11. DATOS DO DEPARTAMENTO

Materia	Curso	Grupos	Profesor/a
Educación Financeira	2º ESO	1	Jesús Castellano
Inic.Activ.Emp-Empresarial	4º ESO	1	Jesús Castellano
Economía	4º ESO	1	Jesús Castellano
Economía	1º BAC	2	Jesús Castellano
Economía de la Empresa	2º BAC	1	Jesús Castellano

12. RELACIÓN COA RESOLUCIÓN

Resolución do .27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	APARTADO
a	Introdución e contextualización	Apto. 3
b	Contribución ás competencias básicas	Apto. 5
c	Concreción dos obxectivos para o curso	Apto. 3
d	Concreción para cada estándar	Apto. 5
	1º.- Temporalización	Apto. 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Apto. 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Apto. 5
e	Concrecións metodolóxicas	Apto. 6
f	Materiais e recursos didácticos	Apto. 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Apto. 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	Apto. 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Apto. 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Apto. 7
k	Avaliación inicial e medidas	Apto. 7
l	Medidas de atención á diversidade	Apto. 9
m	Concreción de elementos transversais	Apto. 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Apto. 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Apto. 8

